

Tantárgy:	Magyar nyelv
------------------	--------------

Évfolyam:	6.
------------------	----

Időkeret:	2	óra/hét	72	óra/év
------------------	----------	----------------	-----------	---------------

Témakörök óraszámai:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	12
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	46
Könyv-és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	4
Szabadon felhasználható órakeret: Számonkérés, rendszerezés	10
Összes óraszám:	72

1.TÉMAKÖR: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12+2

Tananyagtartalom

Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	
Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat	Az írásbeli megnyilatkozások műfajai, műfaji jellegzetességei
A leírás	
Az elbeszélés	A szövegalkotás fázisai
A párbeszéd	
A levél (hagyományos, elektronikus)	A szövegalkotás mint tanulási módszer
A plakát, a meghívó	Kreatív írás
A jellemzés	
Rendszerezés, számonkérés	

FOGALMAK

elbeszélés, leírás, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Szöveghű, értő szövegolvasás gyakorlása
- Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- Olvasási stratégiák alkalmazása
- A szóbeli és írásbeli szövegalkotási készség fejlesztése
- A kreatív írás gyakorlása
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata
- Szövegtípusok I. (feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Szövegtípusok II. (elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Szövegtípusok III. (plakát, meghívó) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályok ismerete

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Különböző megjelenésű és típusú szövegeket megértsen és alkotni tudjon
- Fejlődjön a szóbeli és írásbeli szövegalkotási készsége
- Gyakorolja a kreatív írás technikáját
- Az egyes szövegtípusokat felismerje és alkalmazza
- Megszerezze és hatékonyan alkalmazza az egyes helyesírási szabályokat a különböző szövegtípusok szerkesztésénél

2. TÉMAKÖR: Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók

JAVASOLT ÓRASZÁM: 46 óra+8

TANANYAGTARTALOM:

VIII. Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	
Szóelemek, szófajok	Tulajdonnevek köznevesülése
Az ige fogalma	Köznevek tulajdonnévvé válása
Az igeidők	Történelmi ragadványnevek
	Melléknevek főnevesülése

Az igemódok	Melléknevek metaforikus jelentése
Az ige ragozása	Emberi tulajdonságok megjelenése az állandósult szókapcsolatokban
A leggyakoribb igeképzők	A számnevek megjelenése az állandósult szókapcsolatokban, mondókákban
Az igék helyesírása	Karinthy Frigyes: Tegeződés
Számonkérés	Többszófajúság
A határozószó	Szófajváltás
A főnév	Az állandósult szókapcsolatok és a szófajok
Személynevek és helyesírásuk	Az igenevek kapcsolata a többi szófajjal
A földrajzi nevek és helyesírásuk	A névmások szerepe a mondat- és szövegépítésben
Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk	Hagyományos és digitális helyesírási szótárak és portálok használata
Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk	A szófajok használatának nyelvhelyességi kérdései
Számonkérés	
A melléknév	
A melléknevek helyesírása	
A számnév	
A számnév helyesírása	
Számonkérés	
A névmások	
A személyes és birtokos névmás	
A kölcsönös és visszaható névmás	
A mutató és kérdő névmás	
A vonatkozó, határozatlan és általános névmás	
Az igenevek:	
A főnévi igenév	
A melléknévi igenév	
A határozói igenév	
Viszonyszók, mondatszók	
Rendszerezés, számonkérés	

FOGALMAK

szó, szóelem, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatszók

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Helyesírási készség fejlesztése
- A szójelentés, a metaforikus jelentés, a több szófajúság megismerése
- A szavak jelentésbeli szerepe és gyakorlati alkalmazása a szóbeli és írásbeli kommunikációban
- A szófajok felismerése helyes leírása a mondatban és a szövegben: ige, főnév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatszók
- Az iskolai helyesírási segédeszközök: szótár, szabályzat és helyesírási portálok önálló használata
- Különféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- Szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- A szöveghű és értő szövegolvasás gyakorlása
- A hagyományos és a digitális íráshasználat fejlesztése
- A kreatív írás gyakorlása
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése
- A nyelvi elemzőkészség kialakítása

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Megismerje a szavak több szófajúságának sajátosságait
- Az egyes szófajokat felismerje és helyesen tudja leírni a szövegalkotási folyamatok során
- Gyakorolja a szöveghű olvasást
- Fejlődjön a helyesírási készsége
- Kialakuljon a megfelelő nyelvi elemzőkészsége

TEVÉKENYSÉGEK

Mivel a tananyagrészt már mindenki által ismert, ezért közös felidézés és ráismerés segíti az elmélet megértését.

Az elméletet a gyakorlatban is alkalmazzuk, projektmunkában, szövegalkotási feladatban.

Az alsó tagozatban tanultak átismétlése, kibővítése, elmélyítése, gyakorlása, akár IKT-eszközök bevonásával.

Tanári rávezetés, közös ismétlés

Tanári magyarázat az új vagy kevésbé ismert anyagrészeknél

3. TÉMAKÖR: Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

Javasolt óraszám:4 óra

TANANYAGTARTALOM:

VII. Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	
A hagyományos és digitális könyv- és könyvtárhasználat	Elméleti tananyag helyett gyakorlati feladatokat javasolunk: könyvtárak, múzeumok, kiállítások felkeresése, megtekintése
Sajtótermékek jellemző jegyei	

FOGALMAK

könyvtár, katalógus, digitális adattárak, múzeum, kiállítás, gyűjtemény, sajtó, folyóirat, rovat, célcsoport, könyvismertetés

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés
- Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken
- Az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása
- Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel
- Részvétel múzeumpedagógiai és könyvtárismereti foglalkozáson, és az azt előkészítő osztálytermi órán
- Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése
- Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Megismerkedjen a könyvtárak típusaival és jellemzőivel
- Gyakorolja az információ keresés- gyűjtés alapvető technikáit
- Önálló gyűjtőmunkát tudjon végezni egy adott téma feldolgozásához.